

Beheerplan Grote Watering

Opmaak landschapsbeheerplan en natuurbeheerplan

De Grote Watering ligt pal op de Nederlandse grens ten westen van Lommel-Kolonie. Het gebied is volledig beschermd als landschap. Een deel van het plangebied dat eigendom is van Natuurpunt was reeds erkend als natuureservaat.

De Grote Watering werd aangelegd in de eerste helft van de 19de eeuw. Op dat moment was er nood aan bijkomende landbouwgronden door bevolkingstoename en hoge voedselprijzen. De aanleg van het kanaal tussen Schelde en Maas in de jaren 1840 bracht kalkrijk water tot in de voedselarme Kempen. Met een ingenieus systeem van grachten kon de heide in cultuur worden gebracht.

De combinatie van de van oorsprong arme heidegronden, het kalkrijk maaswater en zaadmengsels uit de Alpen zorgen ervoor dat de Grote Watering een **unieke rijkdom** aan soorten herbergt. Om het voortbestaan van zowel het cultuurhistorisch patrimonium als de rijke flora te garanderen, besliste de stad Lommel om via beheerplannen het beheer op punt te stellen.

Inventarisatie

In een **eerste fase** maakte Antea Group een inventarisatie van het gebied op vlak van identificatie, cultuurhistoriek, abiotiek en biotiek.

Om het oorspronkelijk uitzicht en het beheer van de watering in beeld te brengen, ondernam Antea Group volgende acties:

- Interviews met de laatste 'waterbaas' van het gebied en met de conservator van het natuureservaat.
- Archiefbezoek aan de UCL waar onder meer het Plan Général van de aanleg van de watering werd teruggevonden.

Boerenprisendeau of hoofdschut

Bevloeiing van blok II in 1984

foto © Albert Mertens

In opdracht van stad Lommel stelde Antea Group een landschapsbeheerplan en natuurbeheerplan op voor de Grote Watering. Het natuurbeheerplan is tevens een erkenningsdossier voor de uitbreiding van het bestaande natuureservaat.

Beheerplan Grote Watering

Beemdkroon

Het volledige wateringsysteem met alle sloten, slootjes, zoeven, stuwen en aquaducten werd in kaart gebracht. Er werden Braun-Blanquet en Tansley opnames uitgevoerd om de vegetatie in beeld te brengen. Hierbij werden onder meer Bergklokje, Zwartblauwe rapunzel, Beemdkroon, Grote pimpernel, Kleine pimpernel en andere hoogst merkwaardige plantensoorten aangetroffen. De vegetatie-opnamen boden inzicht in de diverse vegetatietypes maar ook in de evoluties die toch wijzen op een dreigende verruiging van het hooiland. Op basis van deze opnames werd ook de Biologische Waarderingskaart geüpdatet.

Samen met de stuurgroep werd in de **visiefase** gekozen om in het westen van de watering het aanwezige (en deels historische) bos te behouden, centraal wordt er ingezet op populierenaanplant, in het oosten (incl. NO) wordt het oorspronkelijke open uitzicht van de watering met de vloeiveiden deels hersteld. **Het bevoeiingssysteem dient over de hele watering hersteld te worden opdat het zou blijven functioneren.**

Deze visie werd door Antea Group vertaald in een gedetailleerde maatregelenset. Voor het herstel van de constructies werden technische tekeningen opgemaakt. Antea Group maakte een kostenraming van de voorgestelde maatregelen zodat de stad Lommel de juiste budgetten kan voorzien in haar begroting.

opdrachtgever | Stad Lommel

referent | Ivan Bynens

opdrachthouder | Antea Group

studieperiode | 2013 - 2014